

Een korte introductie
in de theologie
van de drieëenheid

GRACE COMMUNION
INTERNATIONAL

Living and Sharing the Gospel

Een korte introductie in de theologie van de drieëenheid

Theologie betekent eenvoudig gezegd “kennis van God”. Ons persoonlijk begrip van theologie omvat datgene wat we zien als waarheid over God.

Op de een of andere manier hebben we allemaal een theologie. En dat geldt zeker voor alle kerken of denominaties. Het is het raamwerk waarop hun doctrines en activiteiten gebaseerd zijn.

De drieëenheid-theologie is een bepaalde theologische benadering die de drieëenheid, zoals geopenbaard in Jezus Christus, niet slechts als één van de punten van de doctrine ziet, maar eerder als de centrale en fundamentele doctrine die de basis vormt voor hoe we de bijbel lezen en voor hoe we alle punten van de theologie benaderen.

De drieëenheid-theologie behandelt niet alleen het “hoe” en het “waarom” van doctrines en activiteiten, maar bovenal begint het met het “wie”. De drieëenheid-theologie vraagt: “Wie is de God, bekendgemaakt in Jezus Christus, en wie zijn wij in relatie tot Hem?”

De bijbel confronteert ons met een God die ervoor heeft gekozen om Zichzelf bekend te maken door Jezus Christus en zelfs om met ons en er voor ons te zijn, in Jezus Christus. Dat betekent dat we niet zonder Jezus kunnen om te begrijpen wie God is. In Jezus ontmoeten we God zoals Hij werkelijk is, als de God – Vader, Zoon en Heilige Geest – die *voor ons* is.

Als we Jezus ontmoeten, merken we dat Hij ons introduceert bij zijn Hemelse Vader. Uit Zijn woorden en acties horen en zien we dat de Vader ons onvoorwaardelijk liefheeft. Hij stuurde Jezus, niet uit boosheid en de behoefte om iemand te straffen, maar uit Zijn onmetelijke liefde en Zijn onverbrekelijke toewijding om de mensheid te verlossen. Als we Jezus in de bijbel ontmoeten, zien we dat Hij ons ook bekend maakt met de Geest, de Heilige Geest van God, die Zich ook beijvert om onze aandacht te vestigen op het verzoenende werk van God.

De drieëenheid-theologie is niet een eenvoudige verwijzing naar een geloof in de doctrine van de drieëenheid. Het verwijst naar het geloven in deze Drieëne God en naar het erkennen dat deze doctrine, die wijst naar wie de God van de bijbel werkelijk is, de kern vormt van alle andere doctrines en aan de basis ligt van ons begrip van alles wat we in de bijbel lezen.

Op Christus gericht

De drieëenheid-theologie is op de eerste plaats vooral op Christus gericht. Het zegt ons dat Jezus Christus, de enige Zoon van God, één is geworden met ons vlees zodat Hij onze reddende plaatsvervanger kan zijn en ons als zijn broers en zussen vertegenwoordigt in de nabijheid van de Vader. Het zegt ons dat we in Christus tot God behoren en dat we de geliefden van de Vader zijn.

Dit betekent dat het christelijke geloof en het christelijke leven in de eerste plaats over vier soorten persoonlijke *relaties* gaan: 1) de eeuwige interne relaties van heilige liefde tussen de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, 2) de relatie van de eeuwige Zoon met de mensheid door Jezus in het vlees, 3) de relatie van de mensheid met de Vader uit genade gegeven door de Zoon en de Heilige Geest en 4) de relatie tussen mensen onderling als kinderen van de Vader die zijn verlost door Jezus Christus.

Drieëenheid-theologie gaat over de *drieëenheid* omdat het begint met het begrip dat de *ene* God eeuwig bestaat in de eenheid en gemeenschap van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Drieëenheid-theologie is op Christus gericht omdat het focust op de centraliteit en de superioriteit van Jezus Christus zoals Hij is geopenbaard in de Schriften: de Zoon van God in het vlees, één met de Vader en de Geest en één met de hele mensheid.

Zoals opgemerkt door Thomas F. Torrance (een van de belangrijkste theologen van de twintigste eeuw op het gebied van drieëenheid) is Jezus zowel de grond (fundament, bron) als de grammatica (organiserend beginsel, logica) van de Godheid en van de gehele schepping – de gehele mensheid omvattend. Alles moet dus worden begrepen in relatie met Hem. Jezus zegt dat Hij de sleutel is tot begrip van de Schrift. Tegen een groep religieuze Joodse leiders zei Hij in Joh. 5:39-40: “U onderzoekt de Schriften, want u meent daarin eeuwig leven te hebben, en deze zijn het, welke van Mij getuigen, en toch wilt u niet tot Mij komen om leven te hebben.”

We trachten de bijbel te lezen en te interpreteren door de ogen van wie Jezus is. Hij is dus de basis en logica van onze theologie – want alleen Hij is de *uiteindelijke en volledige* openbaring van God.

Vroege geschiedenis

De drieëenheid-theologie vormde de basis van christelijk onderricht. Dit vond zijn weerslag in de vroege christelijke geloofsbelijdenis. Tot de vroege prominente theologen en leraren van de drieëenheid horen Ireneus, Athanasius en Gregorius van Nazianze.

Ireneus (gestorven in 202) was een leerling van Polycarpus (die met de apostel Johannes had gestudeerd). Ireneus wilde aantonen dat het evangelie van behoud dat werd onderwezen door de apostelen en door hen werd doorgegeven, is gebaseerd op Jezus. Hij zag dat de bijbel de Vleeswording als nieuw beginpunt voor de mensheid presenteert (zie Ef. 1:9,10,20-23). Door de Vleeswording is de gehele mensheid “wedergeboren” in Jezus. In Jezus heeft de mensheid een nieuw begin en een nieuwe identiteit.

De bijbelse grondslag van Ireneus’ ideeën omvat mede wat Paulus in Romeinen 5 zegt, waar Jezus de “tweede” (of “laatste”) Adam van de mensheid wordt genoemd. “In Jezus”, schrijft Ireneus, “herhaalde God in Zichzelf de eerdere schepping van de mens (Adam), zodat Hij de zonde kon doden, de dood kon ontdoen van zijn macht en de mens levend kon maken...” (*Against Heresies*, III.18.7).

Ireneus begreep dat Jezus de gehele mensheid op Zichzelf betrok en dat Hij het menselijke ras vernieuwde door Zijn *plaatsvervangende* (vertegenwoordigende) leven, dood, opstanding en hemelvaart.

Ireneus onderwees dat deze vernieuwing of herschepping van het menselijke ras in Jezus door de Vleeswording niet louter een werk is dat gedaan is “door” Jezus. Ons behoud houdt veel meer in dan alleen de vergeving van onze zonden. Het betekent onze gehele her-schepping “in” en “door” Jezus.

Athanasius (gestorven in 373) verdedigde het evangelie tegen valse leraren (inclusief Arius) die de eeuwige goddelijkheid van de Zoon ontkenden. Deze verdediging leidde tot het formuleren van de doctrine van de Drieëenheid die werd bekrachtigd op het Concilie van Nicea in het jaar 325. In zijn verhandeling *Over de Vleeswording*, deel 20, schreef Athanasius het volgende:

Door aldus een lichaam als het onze aan te nemen, aangezien onze lichamen alle onderworpen waren aan verderf door de dood, gaf Hij in ieders plaats Zijn lichaam over aan de dood en gaf Hij het aan de Vader. Dit deed Hij uit zuivere liefde voor ons, zodat in Zijn dood allen konden sterven.... Dit deed Hij om mensen die terug waren gegaan naar vergankelijkheid, terug te brengen naar onvergankelijkheid en om ze door de dood levend te maken door de bestemming van Zijn lichaam en door de genade van Zijn opstanding ...

Wat moest God doen? Wat kon Hij - God zijnde - anders doen dan Zijn Beeld in de mensheid te vernieuwen, zodat de mens Hem daardoor nogmaals zou leren kennen? ... En hoe kon dit anders gedaan worden dan door de komst van het Beeld zelf, onze redder Jezus Christus?... Het Woord van God kwam in eigen persoon omdat alleen Hij, het Beeld van de Vader, de mens kon herscheppen naar het Beeld. Daardoor vielen twee tegengestelde wonderen samen: de dood van allen werd vervuld in Jezus' lichaam; maar omdat het Woord er in aanwezig was, werden dood en verderf tegelijkertijd volledig afgeschaft. Dit ging niet zonder de dood, de dood van iedereen, zodat de schuld van allen betaald kon worden. Daarom nam het Woord, zelf niet vatbaar voor de dood, een sterfelijk lichaam aan, zodat Hij het in ieders plaats kon aanbieden als zijn eigen en het lijden voor allen "hem, die de macht over de dood had, de duivel, zou ontronen en allen zou bevrijden, die gedurende hun ganse leven door angst voor de dood tot slavernij gedoemd waren." (Heb. 2:14-15). Door Zijn dood is er redding voor alle mensen en de gehele schepping is verlost.

Zowel Athanasius als Ireneus benadrukten het plaatsvervangende karakter van de menselijkheid die Jezus aannam door Zijn Vleeswording. Alleen door de geboorte, het leven, de offerende dood en de opstanding van de vleesgeworden Zoon van God kon God de mensheid redden. Dit is de essentie van het evangelie, begrepen door de vroege kerk en geopenbaard in de Schriften.

Gregorius van Nazianze (gestorven in 389) schreef over Jezus die onze gebroken menselijkheid op Zich nam door zijn Vleeswording:

Iemand die zijn vertrouwen heeft gesteld op Hem [Jezus] als Mens zonder een menselijke geest, is zijn verstand kwijt... want dat wat Hij niet heeft aangenomen, heeft Hij niet genezen; maar wat is verenigd met Zijn godheid wordt ook behouden. Indien Adam slechts voor de helft is gevallen, is datgene wat Christus aanneemt en redt ook de helft; maar als zijn natuur helemaal is gevallen, moet het worden verenigd met de gehele natuur van Hem die werd verwekt, en dus behouden worden als een geheel... (*Epistle* 101).

Moderne drieëenheid-theologen

In de 20^e eeuw begon de drieëenheid-theologie in het westen voornamelijk door het werk van Karl Barth en diens studenten, inclusief drie broers, Thomas F. Torrance, James B. Torrance en David Torrance en hun studenten.

In de 21^e eeuw zijn er honderden drieëenheid-theologen, verdeeld over diverse denominaties, zoals Ray Anderson, Elmer Colyer, Michael Jinkins, C. Baxter Kruger, Alan Torrance, Trevor Hart en wijlen Colin Gunton.

Wie bent u, Heer?

De drieëenheid-theologie beantwoordt getrouw de allerbelangrijkste vraag "Wie is Jezus Christus?" Deze op de bijbel gegronde theologie voegt volledig begrip toe aan het evangelie - en geeft ons een op Christus gerichte vocabulaire om het evangelie met anderen te delen in onze huidige wereld.

"Wie bent u, Heer?" is de belangrijkste theologische vraag. Het was Paulus' angstige vraag op weg naar Damascus, waar hij werd neergeslagen door de wederopgestane Jezus (Hand. 9:5). Paulus besteedde de rest van zijn leven aan het beantwoorden van deze vraag en deelde het antwoord met iedereen die wilde luisteren. Het antwoord, ons geopenbaard in de Schrift, is de kern van het evangelie en de focus van de drieëenheid-theologie: Jezus is volledig God – de tweede Persoon van de Drieëenheid, de goddelijke Zoon van God, eeuwig één met de Vader en de Geest.

De Schrift vertelt ons dat het gehele universum, inclusief alle mensen, door de Zoon van God werd geschapen (Kol. 1:16) en dat Hij degene is die het universum, inclusief alle mensen, onderhoudt (vers 17).

Dus als we zeggen "Jezus Christus", zeggen we ook "God" en "Schepper".

Jezus is volledig mens – de Zoon van God (het Woord) werd mens ("vlees", Joh. 1:14), terwijl Hij ook volledig goddelijk bleef.

Dit wordt de "Vleeswording" genoemd. De Schrift verklaart dat de Vleeswording nooit eindigde, maar doorgaat – Jezus is nu en voor altijd volledig God en volledig mens. Hij is fysiek opgestaan en opgevaren. Hij zal fysiek terugkeren, net zo als Hij verdween. Wanneer we zeggen "Jezus Christus", zeggen we ook "mensheid".

Als degene die als enige God is (Schepper en Onderhouder van alles) en tevens volledig mens, is Jezus in Zichzelf de unieke verbinding tussen God en de mensheid. In en door het leven, de dood, de opstanding en de hemelvaart van Jezus zijn alle mensen opgenomen in het leven en de liefde van God. Zoals de apostel Paulus benadrukte, is de mens Jezus de vertegenwoordiger en plaatsvervanger van alle mensen – in verleden, heden en toekomst. Hij is de plaatsvervangende mens die is gekomen om te leven, te sterven en te worden opgewekt in onze plaats en in onze naam om ons te verzoenen met God – Vader, Zoon en Heilige Geest. In Romeinen 5 richt Paulus zich tot gelovigen, maar wat hij zegt is van toepassing op de hele mensheid - zowel gelovigen als ongelovigen.

Volgens Paulus is door Jezus *iedereen*.....

- gerechtvaardigd uit geloof en daardoor in vrede met God (vs 1)
- verzoend met God door Jezus' dood (vs 10)
- gered door Jezus' leven (vs 10).

Deze rechtvaardiging, verzoening en redding vonden plaats:

- toen we nog zwak waren (vs 6)
- toen we nog zondaars waren (vs 8)
- toen we nog Gods vijanden waren (vs 10).

Dit gebeurde zonder onze deelname, laat staan onze goede werken. Jezus deed deze dingen voor ons en aan ons en Hij deed het vanuit Zichzelf. Zoals Ireneus in navolging van Ef. 1: 10 zei, gebeurde het in Jezus door Zijn Vleeswording door een grote "samenvatting".

Het voordeel van wat Jezus zo lang geleden heeft gedaan strekt zich uit tot het heden en naar de toekomst, want Paulus zegt: "Hoeveel te meer ... zullen wij worden gered door Zijn dood." (vs 10). Hiermee toont hij aan dat behoud geen eenmalige *handeling* is, maar een voortdurende *relatie* die God met de hele mensheid heeft – een relatie die is tot stand gebracht in de persoon Jezus – degene die in Zichzelf God en de mensheid in vrede bijeengebracht heeft.

Jezus, de tweede Adam

In Romeinen 5 vergelijkt Paulus verder de eerste Adam met Jezus en noemt hij Jezus de "tweede" of "laatste" Adam. Let op Paulus' hoofdpunten:

- gelijk door één mens [Adam] de zonde de wereld is binnengekomen... [en] allen gezondigd hebben..." (vs 12)
- veel meer is de genade Gods en de gave, bestaande in de genade van de ene mens, Jezus Christus, voor zeer velen overvloedig geworden..." (vs 15)
- gelijk het door één daad van overtreding [door de eerste Adam] voor alle mensen tot veroordeling gekomen is, zo komt het ook door één daad van gerechtigheid [door Jezus, de tweede Adam] voor *alle mensen* tot rechtvaardiging ten leven (vs 18).

“Alle” betekent echt “alle”

Paulus spreekt over wat Jezus heeft gedaan voor alle mensen. De betekenis van Zijn plaatsvervangend leven als mens strekt zich uit tot allen die ooit hebben geleefd. Maar niet alle christenen beschouwen “alle” op deze manier. Het calvinisme (1) bijvoorbeeld stelt dat behoud niet werkelijk voor alle mensen is, omdat de verzoening beperkt is tot de uitverkorenen die zijn voorbestemd om gered te worden; Jezus stierf niet voor de niet-uitverkorenen. De bijbel verklaart echter dat Jezus stierf voor *alle* mensen – en dat Zijn dood nu geldt voor allen. Relevante passages zijn onder meer:

- Joh. 12:32: “en als Ik [Jezus] van de aarde verhoogd ben, zal Ik allen tot Mij trekken.”
- 2 Cor. 5:14,15 “Want de liefde van Christus dringt ons, daar wij tot het inzicht gekomen zijn, dat één voor allen gestorven is. Dus zijn zij allen gestorven.”
- Kol. 1: 19,20: “Want het heeft de ganse volheid behaagd in Hem woning te maken, en door Hem, vrede gemaakt hebbende door het bloed zijns kruises, alle dingen weder met Zich te verzoenen, door Hem, hetzij wat op aarde, hetzij wat in de hemelen is”.
- 1 Tim. 2:3-6: “Dit is goed en aangenaam voor God, onze Heiland, die wil dat alle mensen behouden worden en tot erkenning der waarheid komen. Want er is één God en ook één middelaar tussen God en mensen, de mens Christus Jezus, die Zich gegeven heeft tot een losprijs voor allen”.
- 1 Tim. 4:9-10: “Dit is een betrouwbaar woord en alle aanneming waard (...) omdat wij onze hoop gevestigd hebben op de levende God, die een Heiland is voor alle mensen, inzonderheid voor de gelovigen.”
- Heb. 2:9: Maar wij zien Jezus, die (...) beneden de engelen gesteld was vanwege het lijden des doods, opdat Hij door de genade Gods voor een ieder de dood zou smaken”.
- 1 Joh. 2:2 “Hij is een verzoening voor onze zonden en niet alleen voor de onze, maar ook voor die der gehele wereld.”
- zie ook Joh. 1:29, 3:17, Rom. 8:32, 2 Cor. 5:18-19, Titus 2:11 en 1 Joh. 4:14.

Hoewel er veel meer bewijs is, is dit bijbelse bewijs voldoende om te concluderen dat Jezus voor de gehele mensheid is gestorven.

Behoud is her-schepping, niet slechts een handeling

Arminianisme (2) vindt, in tegenstelling tot Calvinisme, dat “allen” betrekking heeft op de gehele mensheid; behoud is echter *onder voorwaarden* en niet feitelijk voor hen, aangezien behoud feitelijk pas wordt gegeven als iemand geloof heeft.

Maar de bijbel zegt dat behoud niet tot stand komt door een pure transactie waarbij God ons behoud geeft in ruil voor ons berouw en geloof.

In plaats van een transactie noemt de Schrift behoud: een vrije en onverdiende gift met als gevolg her-schepping. In Jezus, volledig God en volledig mens, de perfecte plaatsvervanger en vertegenwoordiger van de mensheid, zijn alle mensen een nieuwe schepping.

Hoewel het slechts door geloof wordt ervaren, zijn alle mensen gerechtvaardigd, verzoend en gered omdat ze allen juist zijn opgenomen in Jezus – opgenomen in Zijn vleeswording, leven, dood, opstanding en hemelvaart.

(1) Calvinisme is een richting in de theologie die afkomstig is van de protestantse hervormer Johannes Calvijn (1509-1564).

(2) Arminianisme is gebaseerd op de leer van Jacobus Arminius, een Nederlandse Hervormer die leefde van 1560 tot 1609.

Jezus deed dit alles voor ons en aan ons door het te doen met ons en in ons – als één van ons. Jezus is Eén voor velen, de velen in de Ene.

Hierdoor begrijpen we het volgende uit de Schrift:

- toen Jezus stierf, stierf de hele mensheid met Hem
- toen Jezus opstond, stond de hele mensheid op tot een nieuw leven met Hem
- toen Jezus opvoer, voer de hele mensheid op en ging met Hem naast de Vader zitten.

Laten we kijken naar de relevante passages:

- 2 Cor. 5:14-15: “Want de liefde van Christus dringt ons, daar wij tot het inzicht gekomen zijn, dat één voor allen gestorven is. Dus zijn zij allen gestorven. En voor allen is Hij gestorven, opdat zij die leven, niet meer voor zichzelf zouden leven, maar voor Hem die voor hen gestorven is en opgewekt.”

- zoals we eerder zagen in Rom. 5:18 is het gevolg van Jezus' rechtvaardigheid “voor *alle mensen* (...) rechtvaardiging ten leven”. Wij moeten Christus' offer aannemen, maar dat zorgt er niet voor dat het offer effectief wordt; het was al effectief.

- Kol. 1:15-17: “Hij [Jezus] is het beeld van de onzichtbare God, de eerstgeborene der ganse schepping, want in Hem zijn alle dingen geschapen die in de hemelen en die op de aarde zijn, de zichtbare en de onzichtbare, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten; alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen; en Hij is vóór alles en alle dingen hebben hun bestaan in Hem.”

Omdat Jezus zowel de Schepper als de Onderhouder van de gehele kosmos is (inclusief de mensheid), ging de hele schepping (inclusief de mensheid) “ten onder” met Hem – daarom zijn allen gestorven (2 Cor. 5:14). En toen Hij opstond, stonden we allen op; en toen Hij opvoer, voeren we allen op. Jezus omvat iedereen (“allen”) in Zijn vleeswording, leven, dood, begraving, opstanding en hemelvaart.

- Rom. 6:10: “Want wat zijn dood betreft, is Hij voor de zonde eens voor altijd gestorven.” Jezus' dood is reeds effectief voor iedereen; hij stierf voor de zonde eens voor altijd.

- Ef. 2:4,5: “God echter, die rijk is aan erbarming, heeft, om zijn grote liefde, waarmee Hij ons heeft liefgehad, ons, hoewel wij dood waren door de overtredingen, mede levend gemaakt met Christus - door genade zijt gij behouden.”

- 1 Pet. 1:18-20: “Wetende dat gij niet met vergankelijke dingen, zilver of goud, zijt vrijgekocht van uw ijdele wandel die u van de vaderen overgeleverd is, maar met het kostbare bloed van Christus (...). Hij was van tevoren gekend, vóór de grondlegging der wereld, doch is bij het einde der tijden geopenbaard ter wille van u.”

Het evangelie gaat over een relatie, een relatie met God, hersteld en werkelijkheid geworden door Gods werking in Christus ten behoeve van ons. Het gaat niet over een aantal vereisten en evenmin over een simpele verstandelijke aanvaarding van een aantal religieuze of bijbelse feiten. Jezus Christus stond niet alleen voor ons in bij de rechterstoel van God, Hij betrok ons in zichzelf en maakte ons, met Hem en in Hem, door de Geest, Gods eigen geliefde kinderen. Degene in wie de hele kosmos (inclusief de hele mensheid) leeft, beweegt en bestaat (Hand. 17:28), werd volledig mens, terwijl Hij volledig goddelijk bleef (Joh. 1:14).

Veel theologieën hebben een verminkte visie op de Vleeswording – als een korte-termijn aanpassing van Jezus om de straf voor de zonden van de mens te betalen. Maar de Schrift ziet de Vleeswording als iets wat doorgaat.

Het wonder van de Vleeswording is niet iets dat eens is gebeurd en nu verleden tijd is. Het is een verandering in de “bedrading” van de hele kosmos – het is een nieuwe schepping (2 Cor 5:17). De Vleeswording veranderde alles, voorgoed – terugreikend naar het begin van de hele menselijke geschiedenis en vooruitreikend om de tijd zoals die zich ontvouwt te omvatten. Paulus spreekt hierover in Rom. 7:4, waar hij zegt dat zelfs terwijl we leven, we reeds dood zijn voor de wet door het lichaam van Christus. Jezus' dood voor ons in het menselijke vlees, hoewel een historische gebeurtenis, is een aanwezige realiteit die van toepassing is op de

gehele mensheid (verleden, heden en toekomst). Dit kosmische feit is de grondslag van de hele geschiedenis. Dit begrip wordt versterkt in Kol. 3:3: “Gij zijt gestorven” zegt Paulus tegen de Kolossenzen, “en uw leven is verborgen met Christus in God.” Zelfs voordat we letterlijk zijn gestorven, zijn we daarom reeds dood in Jezus’ dood en levend in Jezus’ opstanding.

Dit wordt wellicht het duidelijkst gezegd in Ef. 2:5-6, waar Paulus ons verzekert dat, aangezien we reeds dood zijn in het mysterie van Jezus’ vervangende dood, wij allen ook (nu al) mede levend zijn gemaakt met Christus, mede zijn opgewekt en in Hem een plaats hebben gekregen in de hemelse gewesten. Met andere woorden: God in Christus brengt niet alleen op enig moment een scheiding in de geschiedenis aan, maar is ook de eeuwige tijdgenoot van elk moment in de tijd en is daar aanwezig met de hele mensheid in hem besloten.

Perichoresis

De eeuwige gemeenschap van liefde die de Vader, Zoon en Geest als Drieëenheid delen is een mysterie van een onderlinge relatie en onderlinge verwevendheid van de goddelijke personages, een wederzijdse inwoning zonder verlies van eigen identiteit. Zoals Jezus zei: ”De Vader is in mij en ik ben in de Vader” (Joh. 10:38). Vroege Grieks-sprekende christelijke theologen beschreven deze relatie met de term *perichoresis*, wat is afgeleid van grondwoorden die *rondom* en *bevatten* betekenen.

Theoloog Michael Jinkins geeft commentaar op hoe dit perichoretische leven te maken heeft met Gods relatie met de mensheid:

De bedoeling van het woord *perichoresis* is cruciaal, maar moeilijk uit te leggen. We kunnen dat het beste doen door onze aandacht te richten op de vleeswording. Toen het Woord vlees werd, goot God zijn leven uit in de schepping terwijl Hij gelijktijdig onze menselijkheid in zijn drieënig wezen opnam als grote daad van zelfverloochening ten behoeve van anderen. Door deze daad van overgave laat God ons kijken in het hart van zijn eeuwig wezen, in de Vaders eeuwige uitstorting in de Zoon, Gods overgave van zichzelf zonder voorbehoud. Deze handeling van zichzelf geven is niet zomaar iets, maar is God de Heilige Geest die eeuwig van de Vader naar de Zoon vloeit en door de Zoon naar de mensheid. Zoals de Zoon in vreugdevolle overgave zijn liefde aan de Vader teruggeeft, zo keert de Geest eeuwig naar de Vader terug, de bron van alles. (Invitation to Theology, pag. 91).

Iedereen is in Christus

In en door Jezus Christus wil God mensen in Zijn leven en liefde betrekken. In en door Jezus is de hele mensheid nu opgenomen in de eeuwige gemeenschap van de drieëenheid, hoewel die gemeenschap alleen door geloof kan worden ervaren.

De nacht voordat Hij aan het kruis stierf zei Jezus tegen zijn volgelingen: “Te dien dage zult gij weten dat ik in mijn Vader ben en gij in mij en Ik in u”(Joh 14:20).

Hij zegt niet dat zij er op een dag bij *zullen* horen – Hij zegt dat ze *erbij horen* en dat ze zich dit op een dag zullen realiseren. Behoud gaat er over dat we “in” Jezus zijn en gaat niet louter over iets wat “door” Jezus gedaan is en wat we later aanvaarden om het voor ons “echt” of “effectief” te maken. Behoud gaat over een relatie en daarom spreekt Paulus in zijn brieven zo vaak (meer dan 130 keer) over “in christus zijn” of woorden van gelijke strekking.

Behoud komt ons alleen toe als we verenigd zijn met Jezus, waardoor we deelnemen in Zijn perfecte menselijke leven en Zijn relatie met de Vader en de Geest. Verenigd met Jezus zijn we reeds opgenomen in Gods drieënige leven en liefde. Maar we kunnen de vreugde van dat leven niet ervaren zonder geloof.

Zoals we in de Schrift hebben gelezen, is de mensheid door gemeenschap met Jezus...

- verzoend met de Vader
- geliefd en gewenst door de Vader
- aangenomen “in de Geliefde”
- vergeven (geen registratie van zonde en veroordeling).

Het evangelie spreekt niet over de *mogelijkheid* of de *potentie* dat deze dingen voor ons waarheid worden, maar over een werkelijkheid die we moeten accepteren.

Het geloof van Christus

De Statenvertaling geeft Gal. 2:20 als volgt weer: “Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik *door het geloof des Zoons van God*, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft.”

Deze en andere vertalingen spreken terecht over delen in het geloof *van* Christus (wat de voorkeur heeft boven “geloof *in* Christus”). Christus’ geloof redt ons. David Torrance schrijft (nadruk toegevoegd):

“We zijn gered door Christus’ geloof en gehoorzaamheid aan de Vader, niet het onze. Mij broer Tom [Torrance] haalde vaak Gal. 2:20 aan... Zo is het vertaald in de KJV [in Nederland de Statenvertaling] en ik ben van mening dat dat de correcte vertaling is... Omdat andere vertalers, bijvoorbeeld die van de NIV [in Nederland o.m. de NBG] het waarschijnlijk moeilijk te geloven vonden dat we eerder door Christus’ geloof kunnen leven dan door ons eigen geloof, hebben ze de tekst aangepast zodat er nu staat “Ik leef door het geloof *in* de Zoon van God”, wat iets heel anders is. Die vertaling leidt af van het karakter van Christus’ leven van geloof, een leven waarin Hij voor anderen heeft geleden. Door zijn geloof [niet het onze] zijn wij gered en leven wij! Ons geloof is een dankbare reactie op zijn geloof. Als wij terugkijken op ons leven en beschouwen hoe ongehoorzaam wij soms geweest zijn en nog steeds zijn, is het een grote troost om te weten dat Christus ons zijn leven van gehoorzaamheid aan de Vader geeft en dat het Christus’ gehoorzaamheid is die telt. Wij zijn gered door zijn gehoorzaamheid, niet de onze. (An Introduction to Torrance Theology, pag 7-8)

Thomas Torrance schrijft:

Jezus stapt in de feitelijke situatie waarin wij opgeroepen worden om trouw aan God te zijn, om in Hem te geloven en hem te vertrouwen. Hij handelt in onze plaats en namens ons vanuit de diepten van ons ongelof en voorziet ons vrijelijk van een geloof waarin wij kunnen delen... Dat wil zeggen als wij denken aan geloof, vertrouwen en trouw als vormen van menselijke activiteit jegens God, dan moeten we aan Jezus Christus denken als degene die gelooft, vertrouwt en trouw is aan God de Vader namens ons en in onze plaats... Door zijn vleesgeworden en verzoenende eenwording met ons is ons geloof in zijn geloof ingesloten en door die insluiting, zonder dat dit geloof onpersoonlijk of onmenselijk is geworden, is het mogelijk geworden om vrijelijk en spontaan vanuit ons eigen menselijk leven voor God uitgestort te worden. Zoals Calvijn al aangaf, is geloof echter puur op zichzelf beschouwd een leeg vat, want in geloof rusten wij op het geloof van Christus en zelfs de manier waarop wij op zijn geloof rusten wordt ondersteund door zijn niet aflatende trouw (The Mediation of Christ, pag 82-83).

Hoe zit het met de menselijke vrijheid?

Als het leven, het geloof en de gehoorzaamheid van Jezus Christus ons redt en ons betreft in die redding, wat is dan onze rol? Wat betekent deze zienswijze voor het idee van menselijke vrijheid? Neem de volgende punten in overweging:

- door Gods soevereine besluit en actie is de hele mensheid in Christus opgenomen; deze opname was voorbestemd en is volbracht in Jezus, los van enige actie, geloof, werken enzovoort van onszelf
- door de aansporing van de Geest wordt elke persoon nu aangezet om Gods woord te geloven en zijn liefde persoonlijk te accepteren
- God dringt deze persoonlijke beslissing/acceptatie aan niemand op. Liefde moet vrijwillig gegeven en vrijwillig ontvangen worden; het kan niet afgedwongen worden, anders is het geen liefde
- dus de menselijke beslissing, het gebruiken van de menselijke vrijheid, is van groot belang, maar alleen in deze context van het accepteren van Gods geschenk dat reeds vrijwillig is gegeven.

Geen algemeenheid

Als we spreken over menselijke beslissingen, hebben we het over persoonlijke respons. En we moeten er voor zorgen niet te verwarren enerzijds wat objectief gezien voor de hele mensheid waar is in Christus, en anderzijds iemands persoonlijke en subjectieve erkenning van of ontmoeting met de objectieve waarheid.

- wij “beslissen niet voor Christus” in die zin dat onze persoonlijke keuze ons behoud schept of veroorzaakt
- veeleer accepteren we door onze persoonlijke beslissing wat in Christus *al* van ons is, waarbij we ons vertrouwen stellen in degene die al voor ons in onze plaats en als onze vertegenwoordiger vertrouwd heeft
- de Heilige Geest leidt ons om niet te vertrouwen op ons geloof, maar op Jezus
- deze objectieve eenwording die we met Christus hebben door Zijn vleesgeworden aanneming van onze menselijkheid, wordt persoonlijk en subjectief beleefd in geloof door de inwoning van de Geest
- als we het evangelie persoonlijk geloven (d.w.z. accepteren wat reeds door genade van ons is), vinden we *vreugde* in Gods liefde voor ons en gaan we leven overeenkomstig de nieuwe schepping die God ons heeft gemaakt in Christus, voorafgaand aan ons geloof.

Er bestaat een *algemene* of objectieve waarheid dat de gehele mensheid in Christus is en ook de *persoonlijke* of subjectieve ervaring van deze waarheid.

Objectief gezien zijn *alle mensen* (vroeger, nu en in de toekomst) reeds gerechtvaardigd; allen zijn geheiligd; allen zijn *met Jezus* verzoend door wat Hij heeft gedaan als vertegenwoordiger en plaatsvervanger. In Jezus is, objectief gezien, het oude ik *reeds* dood; in Hem zijn we objectief beschouwd *reeds* de nieuwe mensheid, als zodanig door Hem vertegenwoordigd voor en met God.

Hoewel echter alle mensen *objectief* beschouwd reeds zijn verlost door Jezus, hebben nog niet alle mensen persoonlijk en *subjectief* gezien aanvaard wat God voor hen heeft gedaan. Zij weten nog niet wie ze echt zijn in eenheid met Jezus.

Wat objectief voor iedereen waar is, moet subjectief en persoonlijk aanvaard worden en worden ervaren door berouw en geloof. Berouw en geloof scheppen noch veroorzaken iemands behoud, maar zonder die twee kan behoud niet worden ervaren en tot vreugde leiden. Bekerings en geloof zijn zelf giften van God.

In de Schrift vinden we verzen die gaan over het algemene/objectieve, terwijl andere verzen gaan over het persoonlijk/subjectieve. Beide zijn echt en waar – maar het *persoonlijke* is alleen waar omdat het *algemene* een eerder bestaande realiteit is.

Deze twee categorieën vinden we in de hele Schrift – soms allebei in één passage, zoals bij 2 Cor. 5:18-21. Paulus begint in vers 18 en 19 met het objectieve/algemene: “En dit alles is uit God, die door Christus ons met Zich verzoend heeft [verleden tijd] en ons de bediening der

verzoening gegeven heeft, welke immers hierin bestaat, dat God in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende was, door hun hun overtredingen niet toe te rekenen, en dat Hij ons het woord der verzoening heeft toevertrouwd.”

Goed nieuws voor alle mensen

Hier is een *algemene* waarheid die objectief voor iedereen geldt – iedereen is reeds verzoend met God door wat Jezus heeft gedaan in eenheid met de hele mensheid.

Elke theologie die trouw is aan de Schrift en aan Jezus moet rekening houden met die waarheid. Helaas ontkennen veel theologieën dit aspect en focussen ze vooral of uitsluitend op het persoonlijke/subjectieve. Dat doet het evangelie geen goed, want het algemene/objectieve aspect van wie Jezus is en wat Hij heeft gedaan, is het fundament waarop het persoonlijke/subjectieve rust.

Terug naar 2 Cor. 5. Nadat het algemene in de verzen 18 en 19 is vermeld, behandelt Paulus in de verzen 20 en 21 het subjectieve/persoonlijke: “Wij zijn dus gezanten van Christus, alsof God door onze mond u vermaande; in naam van Christus vragen wij u: laat u met God verzoenen. Hem, die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid Gods in Hem.”

Hoe kan de uitnodiging zeggen “laat u met God verzoenen” (iets wat klaarblijkelijk nog moet gebeuren) terwijl *allen* reeds “verzoend” zijn?

Het antwoord is dat het allebei waar is – het zijn aspecten van dezelfde waarheid. *Iedereen is reeds* verzoend in Christus – dat is de algemene en objectieve waarheid - maar niet allen omarmen en ervaren hun verzoening met God.

Verzoend zijn maar het nog niet weten en ervaren is hetzelfde als doorgaan met leven alsof men niet verzoend is. Het gewaar worden van deze verzoening door de Geest, het aangrijpen en het ervaren zorgen er niet voor dat verzoening plaatsvindt, maar zorgt voor *persoonlijk besef* ervan. Vandaar dat de uitnodiging van Christus’ gezanten is om zich te laten verzoenen (vers 20). Maar deze oproep is niet iets te doen wat verzoening tot stand brengt; het is een oproep om de verzoening te *ontvangen* die reeds met God bestaat in Christus.

Meer Engelstalige informatie kunt u vinden en gratis downloaden via

www.youreincluded.org.

Einde van deel 1

DEEL 2

Vragen en antwoorden

Laten we nu kijken naar diverse vragen over en bezwaren tegen de drieëenheid-theologie.

VRAAG: Zegt u dat er geen verschil is tussen een christen en een niet-christen?

ANTWOORD: Nee. Wij zeggen dat, vanwege wie Jezus is en wat Hij heeft gedaan, *alle mensen* – gelovig of niet – met God zijn verenigd in en door Jezus. Als gevolg daarvan zijn alle mensen verzoend met God; allen zijn aangenomen als zijn innig geliefde kinderen. Allen zijn wij in en door Jezus opgenomen in de Drieënige liefde en leven van God: Vader, Zoon en Geest.

Echter niet alle mensen weten wie ze in Christus zijn. Zodoende hebben niet allen bekering ervaren (een verandering in denken over wie God is en wie zij zijn) en hebben ze zich niet in geloof tot hun hemelse Vader gewend, vertrouwend op Jezus en “hun kruis opnemend” om Jezus te volgen als Zijn discipel.

Sommige drieëenheid-theologen zeggen, wijzend op dit persoonlijke verschil tussen gelovigen en niet-gelovigen, dat de hele mensheid is verzoend met God en dat gelovigen zowel verzoend als *verlost* zijn. Welke termen ook gebruikt worden, gelovigen hebben een *persoonlijke en gerealiseerde deelname* in de eenheid die de gehele mensheid met God in Christus heeft.

Een andere manier om het verschil aan te geven tussen gelovigen en niet-gelovigen is te zeggen dat alle mensen zijn *besloten in Christus* (algemeen), maar dat slechts gelovigen *actief deelnemen* (persoonlijk) in die beslotenheid.

Dit onderscheid zien we in het hele Nieuwe Testament en het is van groot belang. We moeten dit onderscheid echter niet overdrijven en denken dat God ongelovigen niet *accepteert* en hen niet *liefheeft*. Door ze op die manier te zien, vergeten we de belangrijke waarheid over wie Jezus is en wat Hij reeds gedaan heeft voor de mensheid. Zo veranderen we “goed nieuws” in “slecht nieuws”.

Wanneer we de hele mensheid zien als opgenomen in Christus, vallen sommige categorieën die we in gedachten hebben weg. We zien ongelovigen niet langer als buitenstaanders, maar als kinderen van God die niet begrijpen hoeveel de Vader van hen houdt, met hen sympathiseert en naar hen verlangt. We benaderen hen als broeders en zusters. Weten ze wie ze in Christus zijn? Nee – en het is ons voorrecht om ze over Gods liefde voor hen te vertellen.

VRAAG: Als allen reeds in Christus met God verzoend zijn, waarom zegt de Schrift dan zoveel over berouw en bekering?

ANTWOORD: In Kol. 1:21-23 schrijft Paulus: “Ook u, die eertijds vervreemd en vijandig gezind waart blijkens uw boze werken, heeft Hij thans weder verzoend, in het lichaam zijns vlezes, door de dood, om u heilig en onbesmet en onberispelijk vóór Zich te stellen, indien gij slechts wel gegrond en standvastig blijft in het geloof en u niet laat afbrengen van de hoop van het evangelie, dat gij gehoord hebt en dat verkondigd is in de ganse schepping onder de hemel, en waarvan ik, Paulus, een dienaar geworden ben.”

Paulus toont aan dat er, ondanks universele verzoening, in de geest van individuele ongelovigen *vervreemding* jegens God blijft bestaan. Hoewel opgenomen in Christus en

zodoende opgenomen in Gods liefde en leven als Zijn aangenomen kinderen, “zien” ze het niet – ze “begrijpen” het niet – ze blijven in hun geest *vervreemd* van God, hoewel God in Zijn gedachten zeker niet van hen vervreemd is.

Dus de ongelovigen hoeven niet “verzoend te worden met God” – dat is al gedaan – maar zij moeten zich afwenden van de vervreemding van God in hun geest. Deze verandering is “*berouw*” en “*geloof*”.

Veel mensen is verteld dat ze volledig zijn afgescheiden van God en dat het bloed van Jezus Christus niet op hen van toepassing is of kan zijn, tenzij ze berouw hebben en geloven. Het geloven van deze fout leidt tot geloof in een andere denkfout, namelijk dat telkens als ze in zonde terugvallen, God Zijn genade wegneemt en dat het bloed van Christus hen niet langer bedekt. Daarom zijn ze, als ze eerlijk tegenover zichzelf zijn over hun zondigheid, tijdens hun hele christelijke leven bezorgd dat God hen definitief zal afwijzen.

Maar het evangelie zegt niet dat we van God afgescheiden zijn en dat we iets moeten doen opdat God ons Zijn genade geeft. Het evangelie zegt dat God de Vader reeds alle dingen in Jezus Christus met zich heeft verzoend, inclusief u en mij en de hele mensheid.

Paulus schrijft in Kol. 1: 15-20: “Hij [Jezus] is het beeld van de onzichtbare God, de eerstgeborene der ganse schepping, want in Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, de zichtbare en de onzichtbare, alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen; en Hij is vóór alles en alle dingen hebben hun bestaan in Hem; en Hij is het hoofd van het lichaam, de gemeente. Hij is het begin, de eerstgeborene uit de doden, zodat Hij onder alles de eerste geworden is. Want het heeft de ganse volheid behaagd in Hem woning te maken, en door Hem, vrede gemaakt hebbende door het bloed zijns kruises, alle dingen weder met Zich te verzoenen, door Hem, hetzij wat op de aarde, hetzij wat in de hemelen is.”

Jezus, die iedereen geschapen heeft, sloot iedereen in in Zijn plaatsvervangende en vertegenwoordigende menselijke leven, dood en opstanding. Er zijn geen uitzonderingen op dit alomvattende “alles” – en deze verzoening komt uitsluitend door Gods eigen handelen – uitsluitend door genade en niet door enige verdienste of enig werk van ons. Dit is het verbazingwekkende en universele *goede nieuws*.

Er is echter iets wat er bij hoort – en dat brengt *persoonlijk* berouw en geloof mee. Alle individuele mensen moeten erkennen dat ze in Christus met God zijn verzoend.

In het Nieuwe Testament is het Griekse woord voor “bekering” *metanoia*, wat feitelijk “van gedachten veranderen” betekent. De hele mensheid wordt uitgenodigd en door de Geest in staat gesteld om een radicale verandering van geest te ervaren, weg van zondige egoïstische zelfgerichtheid en naar God en Zijn liefde die wordt ervaren in gemeenschap met Jezus Christus.

Let op Petrus’ uitnodiging voor deze verandering van geest in Hand. 2:38 en 39: “Petrus antwoordde hun: Bekeert u [*metanoieo* = verander uw geest] en een ieder van u late zich dopen op de naam van Jezus Christus, tot [= met het oog op] vergeving van uw zonden, en gij zult de gave des heiligen Geestes ontvangen. Want voor u is de belofte en voor uw kinderen en voor allen, die verre zijn, zovelen als de Here, onze God, ertoe roepen zal.”

God geeft degene die zich bekeert geen vergeving *in ruil voor* diens berouw en geloof. Zoals de Schrift verkondigt is vergeving een onvoorwaardelijke en vrije gift, volledig uit genade.

De waarheid van het evangelie – de waarheid over Jezus en over de hele mensheid in gemeenschap met God in Jezus – is dat God de gehele mensheid *reeds* heeft vergeven met een vergeving die onvoorwaardelijk en daardoor echt kosteloos is. Petrus nodigt ons uit: “Bekeer u, geloof deze waarheid en word door de Geest gedoopt met de gezindheid van Jezus, waardoor wij de bovennatuurlijke zekerheid hebben dat we werkelijk kinderen van God zijn.” Bekering (*metanoia*) is een radicale verandering in hoe wij denken over wie Jezus is en wie wij zijn in eenheid met Hem, los van iets wat we hebben gedaan of nog zullen doen.

Door bekering, een gift van God, wordt ons verstand in Jezus “vernieuwd” door de Geest. De Geest leidt ons tot berouw “omdat” onze vergeving reeds in Jezus tot stand is gebracht, niet “met het doel” om te worden vergeven. Wij bekeren ons “omdat” we begrijpen dat onze zonden in Jezus *zijn* vergeven en dat wij in Jezus een nieuwe schepping *zijn*. Door deze bekering keren we ons af van onze vervreemding, doordat de Geest ons verstand doopt in Jezus’ aanvaarding en in de zekerheid die daarmee gepaard gaat.

VRAAG: Waarom zegt Paulus dat iemand die de Geest niet heeft, niet bij Christus hoort?

ANTWOORD: Rom. 8: 9 zegt: “Gij [christenen] daarentegen zijt niet in het vlees, maar in de Geest, althans, indien de Geest Gods in u woont. Indien iemand echter de Geest van Christus niet heeft, die behoort Hem niet toe.”

Houdt Jezus niet van degene die “Hem niet toebehoort”? Uiteraard houdt Jezus van die persoon – Hij stierf voor alle mensen. Maar omdat diegene niet wordt geleid door de Geest (geen gelovige is), behoort de persoon *subjectief* gezien Jezus niet toe. In *objectieve* zin echter behoort diegene zeker wel tot Jezus, die iedereen schiep en stierf om hen met de Vader te verzoenen.

Paulus schreef in Kol. 3:11: “... waarbij geen onderscheid is tussen Griek en Jood, besneden of onbesneden, barbaar en Skyth, slaaf en vrije, maar alles en in allen is Christus.”

En in Ef. 4:6: “Eén God en Vader van allen, die is boven allen en door allen en in allen.” Het omvat iedereen – iedereen hoort Christus toe; maar nog niet iedereen weet het en gelooft het, waardoor ze nog niet het nieuwe leven in Hem ervaren en beleven.

VRAAG: Als de wereld verzoend is, waarom zegt Jezus dan dat Hij niet bidt voor de wereld?

ANTWOORD: In Joh. 17:9 zegt Jezus: “Ik bid voor hen [de discipelen]; niet voor de wereld bid Ik U, maar voor hen, die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn van U.”

Ten eerste moeten we goed begrijpen dat het feit dat Jezus hier zegt dat Hij niet voor de wereld bidt maar voor zijn discipelen, niet wil zeggen dat Hij nooit voor de wereld bad. Op dat moment lag de nadruk op Zijn discipelen.

Het is ook belangrijk dat we begrijpen hoe Johannes het woord “wereld” (*kosmos* in het Grieks) gebruikt in de stijl van zijn evangelie. Op sommige momenten kan dit woord naar alle mensen verwijzen (die allen geliefd worden door God; zie Joh. 3:15), terwijl het op andere momenten naar het wereldlijke “systeem” kan verwijzen dat vijandig jegens God is.

Het is blijkbaar dit systeem dat Jezus in gedachten heeft in Joh 17. Omdat dit systeem God weerstaat, sluit Jezus’ gebed aan God dit systeem uit. Hij bidt niet voor de wereld in zijn huidige vorm, maar eerder bidt Hij voor een groep mensen die Hij kan gebruiken om Zijn liefde voor de wereld te verklaren. Later in Zijn gebed in Joh. 17: 21 en 23 heeft Jezus wel de hele wereld in gedachten. Hij bidt dat al Zijn volgelingen “één zijn... opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt... dat zij volmaakt zijn tot één, opdat de wereld erkenne, dat Gij Mij gezonden hebt, en dat Gij hen [de hele wereld] liefgehad hebt, gelijk Gij Mij liefgehad hebt.”

Denk hier eens over na: God houdt van de *hele* wereld met dezelfde liefde waarmee Hij van Zijn eigen Zoon houdt en dat is werkelijk *goed nieuws*.

VRAAG: als alle mensen al met God verzoend zijn doordat ze opgenomen zijn in de genade van Jezus, waarom zegt de Schrift dan zoveel over het laatste oordeel en de hel?

ANTWOORD: Zoals bij alle antwoorden moeten we beginnen met de fundamentele waarheid, namelijk wie Jezus Christus is. Jezus is onze Redder en onze Rechter – beide rollen in één persoon. En Hij heeft geen “gespleten persoonlijkheid”. De Jezus die bij het laatste oordeel aanwezig is, verschilt niet van de Jezus die voor ons (en met ons) gestorven is aan het kruis. Als we vanuit het raamwerk van andere, bekende waarheden kijken, worden de volgende punten duidelijk:

> iedere persoon die in de hel terecht komt, zal al in Jezus opgenomen zijn en dus verzoend zijn met God – vergeven; geadopteerd; geaccepteerd. Het is alleen hun persoonlijke/subjectieve ongelof – hun vervreemding en dus afwijzing van Gods vergeving – die hen doet volharden in hun weigering van Gods liefde;

> het laatste oordeel houdt een algemene opstanding in wanneer allen duidelijk Jezus en zichzelf in Jezus zullen zien. En dit schept voor degenen die van God vervreemd zijn en niet-gelovigen een *crisis* die voor sommigen hun eerste uitnodiging tot bekering en geloof kan vormen;

> waar het in het laatste oordeel op neer komt is: “accepteer jij Gods liefde en vergeving in Christus? Kom je naar het bruiloftsdiner?” Dit weigeren betekent vasthouden aan de vervreemding van God, vervreemding van de oorsprong van het wezen van de persoon en vervreemding van medemensen. Deze vervreemding is “hel” – in de bijbel vergeleken met de buitenste duisternis en eeuwigdurend vuur.

In *The problem of pain* schreef C.S. Lewis dit over de hel:

Het zou me alles waard zijn om naar waarheid te kunnen zeggen dat “allen zullen worden gered”. Maar mijn verstand werpt tegen: “Zonder hun wil of met hun wil?” Als ik zeg “zonder”, zie ik gelijk een tegenstelling: hoe kan de opperste vrijwillige handeling van zelf-overgave onvrijwillig zijn? Als ik zeg “met”, antwoordt mijn verstand: “Wat als ze niet willen toegeven?”

Hier hebben we te maken met het mysterie van kwaad in een universum waar God volledig soeverein is, en de realiteit dat God mensen nooit Zijn vrije wil zal afnemen die Hij aan hen gegeven heeft. Ze moeten de vrijheid houden om zowel “nee” als “ja” tegen God te kunnen zeggen.

In *The great divorce* schreef C.S. Lewis:

Uiteindelijk zijn er maar twee soorten mensen; zij die tegen God zeggen “Uw wil geschiede” en zij tegen wie God uiteindelijk zegt “uw wil geschiede”. Allen die in de hel zijn kiezen daarvoor. Zonder die zelf-keuze zou er geen hel kunnen zijn. Geen ziel die serieus en voortdurend vreugde wenst zal het ooit missen. Zij die zoeken, zullen vinden. Zij die kloppen, wordt open gedaan.

Drieënheden-theologen worden vaak beschuldigd van het ontkennen van de realiteit van de hel. Een van hen, Karl Barth, is hiervan vaak beschuldigd. Als weerlegging vertelde hij zijn vriend over een levendige droom waarin hij de hel zag als een

... immense woestijn... die ondraaglijk koud was, niet heet. In deze koude verlaten woestijn zat één persoon heel erg geïsoleerd en heel erg alleen; zelfs zo, dat Barth depressief werd door er alleen maar naar te kijken. Nadat hij het verhaal over zijn droom had beëindigd, vertelde Barth zijn vriend: “Er zijn mensen die zeggen dat ik dit gebied [de hel] vergeten ben. Ik ben het niet vergeten. Ik weet er meer van dan anderen. Maar omdat ik dit weet, moet ik spreken over Christus. Ik kan niet genoeg spreken over het evangelie van Christus [uit “Memories of Karl Barth” door E. Busch in *How Karl Barth changed my mind*, pag. 13,14].

De bijbel spreekt van het laatste oordeel en van de hel, juist omdat God ons de vrijheid geeft om te reageren op wat Hij voor ons heeft gedaan in Christus. Wij zijn in Christus opgenomen,

maar wij kunnen dat hoe dan ook weigeren. Wij zijn verzoend met de Vader, maar wij kunnen die verzoening weigeren.

Zo'n weigering heeft verschrikkelijke consequenties, maar het doet de alomvattendheid van wat God in Christus voor de mensheid heeft gedaan, niet teniet.

VRAAG: Waarom staan sommige namen niet in het boek des levens?

ANTWOORD: Openb. 13:8 zegt: "Allen, die op de aarde wonen, zullen het (beest) aanbidden, ieder, wiens naam niet geschreven is in het boek des levens van het Lam, dat geslacht is, sedert de grondlegging der wereld."

Openb. 17:8 zegt: "Zij, die op de aarde wonen, wier naam niet geschreven is in het boek des levens van de grondlegging der wereld af, zullen zich verbazen, als zij zien, dat het beest was en niet is en er toch zal zijn."

Hoe kan het dat *sommige* namen niet in het boek des levens staan, als de *gehele* mensheid door Jezus is besloten in Gods verzoenende liefde?

Let in de eerste plaats op de evangelische context van deze passages in Openbaring. Elders in het Nieuwe Testament staat duidelijk dat God de gehele mensheid in Christus met zichzelf heeft verzoend. Dit is een *objectieve* en *algemene* waarheid. Er wordt ons echter ook gezegd dat wat voor iedereen *objectief* gezien waar is, niet door iedereen *persoonlijk* (en dus *subjectief*) ervaren wordt. Het lijkt er op dat Johannes in bovenstaande verzen in Openbaring spreekt over deze persoonlijke en subjectieve ervaring.

Let verder op de literaire context van deze zinnen in Openbaring. Johannes gebruikt een literaire stijl die bekend staat als *apocalyptisch*. Dit genre, vaak gebruikt door Joodse schrijvers in de tijd van Johannes, is in hoge mate symbolisch. Er is geen letterlijk "boek des levens". Het "boek des levens" is een manier om uit te drukken dat iemand ergens toe behoort.

Johannes gebruikt symbolen uit het Oude Testament, met name die uit de apocalyptische gedeelten van het boek Daniël. Zie bijvoorbeeld Daniël 12:1: "Te dien tijde zal Michaël opstaan, de grote vorst, die de zonen van uw volk terzijde staat; en er zal een tijd van grote benauwdheid zijn, zoals er niet geweest is sinds er volken bestaan, tot op die tijd toe. Maar in die tijd zal uw volk ontkomen: al wie in het boek geschreven wordt bevonden."

Hier spreekt Daniël over een boek, een symbool dat gebruikt wordt om uit te drukken dat men ergens bij hoort. Dit symbool komt van het oude gebruik om een lijst ("boek") bij te houden met de namen van inwoners van een bepaalde gemeenschap. De bedoeling achter dit symbool lijkt die van identiteit te zijn. Johannes' aandachtspunt in Openbaring is dat sommige mensen zich identificeren met Jezus en sommigen met het Beest. Hoewel dit een zaak is van persoonlijke en daarom subjectieve ervaring, is het niettemin zeer reëel. Sommigen identificeren zich met Jezus, die ons leven is, en anderen helaas niet.

Jezus nam onze menselijkheid op zich – en niet minder dan de hele wereld is in dat verbond opgenomen door Jezus' vervangende, vertegenwoordigende leven, dood, opstanding en hemelvaart. In deze objectieve zin heeft Hij al onze namen in Zijn boek des levens opgeschreven. En omdat we hem toebehoren, vergeet Hij ons niet – zelfs niet wanneer wij ons in persoonlijke blindheid van Hem afkeren en het er daardoor op lijkt (persoonlijk en subjectief) dat onze namen in Zijn boek ontbreken.

Wij geloven dat God alle mensen de gelegenheid zal geven om de waarheid te begrijpen dat men in Jezus is opgenomen – en dat door dit begrip hun ogen worden geopend. Maar zelfs dan, elke persoon heeft van God vrijheid van keuze gekregen en kan de persoonlijke keus maken om Gods liefde te accepteren of te verwerpen.

VRAAG: Waarom zegt Petrus dat het *moeilijk* is om gered te worden?

ANTWOORD: 1 Petr. 4: 17- 18 zegt: “Want het is nu de tijd, dat het oordeel begint bij het huis Gods; als het bij ons begint, wat zal het einde zijn van hen, die ongehoorzaam blijven aan het evangelie Gods? En indien de rechtvaardige ternauwernood behouden wordt, waar zal dan de goddeloze en zondaar verschijnen?”

Petrus citeert hier Spreuken 11: 31: “Zie, aan de rechtvaardige wordt vergolden op aarde, hoeveel te meer aan de goddeloze en de zondaar!”

Het onderwerp is niet behoud in het “hiernamaals”, maar in het “hier en nu”. In zeker opzicht is het niet moeilijk om het behoud dat ons in Jezus toebehoort te ontvangen – men bekeert zich eenvoudigweg en gelooft het evangelie. Maar in deze wereld willen velen dit niet doen door de verharding van hun hart. Aan de andere kant is het moeilijk om volgens dit nieuw ontvangen leven te leven, vooral als de wereld je vervolgt – wat het onderwerp is dat Petrus hier behandelt (zie 1 Petr. 4: 12-16).

Het “moeilijke” waarover Petrus spreekt in relatie tot behoud is niet dat het moeilijk is om behouden te worden – het is in feite een geschenk. Maar de weg van behoud is in deze wereld vaak moeilijk, omdat het botst met de manier waarop de wereld los van God werkt, in het bijzonder in tijden van vervolging.

VRAAG: Hoe zit het met eeuwig afgrijzen en verderf? Leert de Schrift ons niet dat sommigen voor altijd veroordeeld zullen worden? Zo ja, hoe kunnen we dan zeggen dat iedereen nu verzoend is?

ANTWOORD: In Daniël 12:2 staat: “Velen van hen die slapen in het stof der aarde, zullen ontwaken, dezen tot eeuwig leven en genen tot versmading, tot eeuwig afgrijzen.” En 2 Thess. 1: 6-9 zegt: “Indien het inderdaad recht is bij God, aan uw verdrukkers verdrukking te vergelden, en aan u, die verdrukt wordt, verkwikking tezamen met ons, bij de openbaring van de Here Jezus van de hemel met de engelen zijner kracht, in vlammend vuur, als Hij straf oefent over hen, die God niet kennen en het evangelie van onze Here Jezus niet gehoorzamen. Dezen zullen boeten met een eeuwig verderf, ver van het aangezicht des Heren en van de heerlijkheid zijner sterkte.”

Beide verzen hebben betrekking op de periode van het laatste oordeel als Jezus wordt “geopenbaard” (soms “de tweede komst” van Jezus of Zijn “glorieuze wederkomst” genoemd). Dat is het moment waarop alle mensen duidelijk zien wie Jezus is en daardoor wie zij zijn in gemeenschap met Jezus. En deze “openbaring” geeft ze een keuze – zullen ze “ja” zeggen tegen hun gemeenschap met Christus, of zullen ze “nee” zeggen?

Hun beslissing scheidt of vernietigt die gemeenschap niet, maar bepaalt wel hun houding er tegenover – óf ze blijven vervreemd (en dus in schande en eeuwig afgrijzen en verderf) óf ze nemen volledig deel in de vreugde van de Heer.

Voor de meeste mensen is dit laatste oordeel hun eerste gelegenheid dat ze leren over het evangelie van Jezus Christus. Wij kennen niet alle details.

We worden herinnerd aan Paulus’ eigen ervaring. Hij zegt in 1 Tim. 1:13-14: “Hoewel ik vroeger een godslasteraar en een vervolger en een geweldenaar was. Maar mij is ontferming bewezen, omdat ik het in mijn onwetendheid, uit ongeloof, gedaan heb, en zeer overvloedig is de genade van onze Here geweest, met het geloof en de liefde in Christus Jezus.”

Als God genade schenkt aan een godslasteraar en een vervolger van christenen zoals Paulus, zal Hij dat dan niet bij allen doen? Het antwoord is ja. Gods genade zal ook overvloedig over hen worden uitgestort. God zal hen echter nooit hun verkregen vrijheid afnemen om “nee” te zeggen tegen zijn “JA”. Waarom niet? Omdat liefde niet kan worden afgedwongen. Onze persoonlijke aanvaarding van de door God om niet gegeven gemeenschap moet vrijwillig gebeuren.

Verder in 1 Tim. 1:15-16: “Dit is een getrouw woord en alle aanneming waard, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaren te behouden, onder welke ik een eerste plaats inneem. Maar hiertoe is mij ontferming bewezen, dat Jezus Christus in de eerste plaats in mij zijn ganse lankmoedigheid zou bewijzen tot een voorbeeld voor hen, die later op Hem zouden vertrouwen ten eeuwigen leven.”

Door bekering “ontvangen” deze zondaars eeuwig leven – een leven dat ze al in Christus met God hebben, maar wat ze nog niet kenden, laat staan hebben omarmd of geleefd.

Voordat hun ogen geopend worden, leefden deze opstandigen, hoewel ze vaak verschrikkelijk kwaad begingen, in onwetendheid. Bedenk wat Jezus in Luc. 23:34 zei over degenen die Hem kruisigden: “En Jezus zeide: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.”

Maar er komt een tijd dat deze onwetendheid zal worden weggenomen. Joh. 5: 28-29:

“Verwondert u hierover niet, want de ure komt, dat allen, die in de graven zijn, naar zijn [Jezus’] stem zullen horen en zij zullen uitgaan, wie het goede gedaan hebben, tot de opstanding ten leven, wie het kwade bedreven hebben, tot de opstanding ten oordeel.”

Het Griekse woord dat vertaald wordt met oordeel is *krisis*.

We moeten niet vergeten dat de rechter bij deze “opstanding” Jezus is, de redder van de hele mensheid. Zie ook Joh 5: 22: ”Want ook de Vader oordeelt niemand, maar heeft het gehele oordeel aan de Zoon gegeven.”

Op de dag des oordeels zal Jezus, de rechter die voor ons allen in onze onwetendheid stierf, volledig openbaren wie Hij is en in het licht van die waarheid worden wij opgeroepen voor een beslissing – een “oordeel” (*krisis*) – een kritiek moment. Degenen die Jezus accepteren, beginnen met het vreugdevolle leven dat ze met God in Christus ontvangen hebben. Diegenen die hem afwijzen, volharden in hun vervreemding en de ellende die daarmee gepaard gaat. Dit oordeel heeft tot gevolg dat er wordt uitgemaakt wie, aan het eind, de genade die hem geboden wordt ook zal ontvangen en wie niet.

VRAAG: Hoe zit het met de “enge poort”?

ANTWOORD: Jezus zei in Matt. 7: 13-14: “Gaat in door de enge poort, want wijd is [de poort] en breed de weg, die tot het verderf leidt, en velen zijn er, die daardoor ingaan; want eng is de poort, en smal de weg, die ten leven leidt, en weinigen zijn er, die hem vinden.” Jezus heeft het over het huidige leven – aan deze zijde van de wederopstanding. Momenteel leven de meeste mensen op de “brede weg” van verderf. Hoewel besloten in Christus, leven ze daar niet naar. Slecht “weinigen” hebben thans de waarheid in Jezus omarmd – en Hij is “de enge poort”.

Jezus heeft het hier ook over in Matt. 7: 21-23: “Niet een ieder, die tot Mij zegt: Here, Here, zal het Koninkrijk der hemelen binnengaan, maar wie doet de wil mijns Vaders, die in de hemelen is. Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Here, Here, hebben wij niet in uw naam geprofeteerd en in uw naam boze geesten uitgedreven en in uw naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik hun openlijk zeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij werkers der wetteloosheid.”

Deze mensen hebben wonderen gedaan en daarmee velen misleid. Ze beweren Jezus te kennen; hoewel Jezus ze uiteraard kent (Hij is alwetend!), herkent Hij zichzelf niet in hen wat betreft hun geloof of gedrag en daarom zegt Hij “Ik heb u nooit gekend”, wat inhoudt dat Hij geen harmonische eenheid met hen heeft.

Dit betekent echter niet dat ze in de toekomst geen gelegenheid tot vergeving hebben (wellicht op de dag des oordeels). Jezus stierf voor hen en verloste hen (2 Pet. 2:1).

Voor deze valse werken is er geen beloning. Maar men kan zich wel tot Jezus bekeren om het eeuwige leven in Hem te ervaren. Paulus spreekt hierover in 1 Cor. 3:12-15: “Is er iemand, die op dit fundament bouwt met goud, zilver, kostbaar gesteente, hout, hooi, of stro, ieders

werk zal aan het licht komen. Want de dag zal het doen blijken, omdat hij met vuur verschijnt, en hoedanig ieders werk is, dat zal het vuur uitmaken. Indien het werk, dat hij erop gebouwd heeft, standhoudt, zal hij loon ontvangen, maar indien iemands werk verbrandt, zal hij schade lijden, doch hij zelf zal gered worden, maar als door vuur heen.”

Maar hoe zit het dan met Jezus' uitspraak in Matt. 25:41: “Dan zal Hij ook tot hen, die aan zijn linkerhand zijn, zeggen: Gaat weg van Mij, gij vervloekten, naar het eeuwige vuur, dat voor de duivel en zijn engelen bereid is.”?

Uit de hierna volgende verzen blijkt dat deze opstandige mensen egoïstisch hebben geleefd. Maar dat geldt voor iedereen. Het onderwerp is niet perfect gedrag, maar de houding van het hart – sommigen keren zich in berouw tot Jezus, maar anderen blijven opstandig. Allen die voor Jezus staan om geoordeeld te worden, horen Hem toe – ze zijn opgenomen in Zijn leven en liefde, maar sommigen verwerpen het en scheiden zichzelf zodoende met hun hart en geest af. Jezus erkent dit feit en de gevolgen ervan, namelijk “eeuwig vuur”.

Dit “vuur” is net als “buitenste duisternis” een metafoor voor de zelfopgelegde ellende die diegenen zullen ervaren die in het laatste oordeel de goedheid en liefde van God weigeren.

VRAAG: Maar worden we niet Gods kinderen op het moment dat we geloven?

ANTWOORD: Joh. 1:12-13 zegt: ”Doch allen, die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden, hun, die in zijn naam geloven; die niet uit bloed, noch uit de wil des vlezes, noch uit de wil eens mans, doch uit God geboren zijn.”

We hebben al in de bijbel gezien dat God iedereen heeft opgenomen in de plaatsvervangende menswording van Jezus. Toen Hij stierf, stierven we allemaal; toen Hij opstand, werden we allen opnieuw geboren in Hem. Daarom zijn alle mensen vanuit Gods perspectief *reeds* Zijn kinderen.

Maar degenen die geloven en Jezus aanvaarden, beginnen het nieuwe leven dat hen al toekwam te ervaren, het nieuwe leven dat “is verborgen met Christus in God.” (Kol. 3:3).

Met andere woorden: wat voor hen altijd al objectieve waarheid geweest is, wordt nu subjectief en persoonlijk beleefd wanneer ze gaan geloven.

Jezus verkondigt de universele waarheid en de persoonlijke waarheid, de objectieve waarheid en de subjectieve waarheid.

Merk op hoe Hij dat doet in Joh. 3: 16-18: “Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe. Want God heeft zijn Zoon niet in de wereld gezonden, opdat Hij de wereld veroordele, maar opdat de wereld door Hem behouden worde. Wie in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld; wie niet gelooft, is reeds veroordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de naam van de eniggeboren Zoon van God.”

Vers 16 verkondigt het universele: “Want alzo lief heeft God de wereld gehad” en het persoonlijke: “opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga”.

Vers 17 verkondigt het universele: niet om de wereld te veroordelen, maar om de wereld door Hem te behouden.

Vers 18 verkondigt het persoonlijke: “Wie in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld... wie niet gelooft, is reeds veroordeeld.”

Wat is de veroordeling waarover in vers 18 wordt gesproken? Het is niet de veroordeling tot de hel, want *elke persoon* is een ongelovige voordat hij een gelovige wordt. Het verwijst naar de staat van veroordeling waarin ze blijven, levend in duisternis en onwetendheid zonder Jezus in hun leven, omdat zij wantrouwend blijven en weigeren om het leven in eenheid en gemeenschap met Hem te ontvangen. Maar als iemand een gelovige wordt, wordt de duisternis opgeheven en komt men in het licht. Men is niet langer in een staat van veroordeling.

Jezus zegt iets dergelijks in Joh. 8:42: "Jezus zeide tot hen: Indien God uw Vader was, zoudt gij Mij liefhebben... Gij hebt de duivel tot vader en wilt de begeerten van uw vader doen." Zij die leven in de duisternis van het ongeloof, bevinden zich, hoewel ze objectief Gods kinderen zijn in eenheid met Jezus, *subjectief* in hun persoonlijke beleving nog steeds in de duisternis.

Paulus schrijft van deze misleiding en duisternis aan de gelovigen in Ef. 2:2: "Waarin gij vroeger gewandeld hebt overeenkomstig de loop dezer wereld, overeenkomstig de overste van de macht der lucht, van de geest, die thans werkzaam is in de kinderen der ongehoorzaamheid." Deze gelovigen waren eens ongelovigen die wandelden in duisternis. En toch behoren ze nog steeds God toe, door Jezus, maar pas toen ze gelovigen werden, begonnen zij God te kennen en het leven in hem te ervaren.

VRAAG: is dat geen universalisme?

ANTWOORD: De bijbel laat zien dat God in Christus iedereen met zichzelf heeft verzoend, maar Hij zal nooit iemand dwingen om die verzoening te omarmen. Liefde kan niet worden afgedwongen.

God wil *zonen en dochters* die van hem houden vanuit een vreugdevolle respons op Zijn liefde, geen zombies zonder eigen geest of eigen keus.

Elmer Colyer legt uit waarom de drieëenheid-theoloog T.F. Torrance universalisme verwierp:

Torrance beschouwt universalisme en beperkte verzoening als dubbele ketterij, steunend op een dieperliggende ketterij, de toevlucht tot een logisch-causale uitleg waarom de verzoenende dood van de Heer Jezus Christus al dan niet alle mensen baat. Torrance verwierpt universalisme omdat we niet kunnen uitleggen waarom sommige mensen geloven en anderen niet, evenmin als we kunnen uitleggen waarom het kwaad de wereld in kwam (An Introduction to Torrance Theology, pag. 54).

VRAAG: Als we er al bij horen, waarom dan nog moeite doen om christelijk te leven?

ANTWOORD: De vraag veronderstelt dat het beter en gemakkelijker is om geen christelijk leven te leiden. Dat is niet waar. Een leven los van God is moeilijker en pijnlijker dan leven in God. Degenen die in Christus zijn, hebben Hem lief en willen doen wat Hij zegt. Hun hart en geest zijn veranderd; ze zijn een nieuwe schepping. Hun wens is om als Christus te zijn, om op Zijn beeld te lijken. De Geest woont in hen en ze zijn veranderd naar de gelijkenis van Christus.

Wij horen er inderdaad reeds bij. Behoud is gratis en wordt gelijkelijk aan iedereen gegeven op basis van Jezus' verdienste en werk, niet dat van ons. Hierover spreekt Jezus in Zijn gelijkenis over de arbeiders in de wijngaard (Matt. 20:12-15): "Toen zij die [beloning voor het werk] ontvingen, morden zij tegen de heer des huizes en zij zeiden: Deze laatsten hebben één uur gewerkt en gij hebt hen met ons gelijkgesteld, die een zware dag en de hitte hebben doorstaan.... [Waarop God antwoordt:] 'Staat het mij niet vrij met het mijne te doen, wat ik wil? Of is uw oog boos, omdat ik goed ben?'"

Sommige mensen houden niet van het idee dat anderen die niet even hard werken als zij, dezelfde beloning als zij krijgen. Maar dit ziet voorbij aan de waarheid dat *niemand*, hoe hard hij of zij ook werkt, behoud verdient. En daarom is het voor iedereen een geschenk.

We lezen echter in de Schrift dat onze deelname in Jezus' liefde en leven goede vruchten en persoonlijke vreugde oplevert in de eeuwigheid. Goddeloos leven leidt tot pijn, smart en ellende voor uzelf en anderen. Daarom wil God niet dat we zo leven. Denk na over de volgende passages.

1 Cor. 3:11-15: "Want een ander fundament, dan dat er ligt, namelijk Jezus Christus, kan niemand leggen. Is er iemand, die op dit fundament bouwt met goud, zilver, kostbaar

gesteente, hout, hooi, of stro, ieders werk zal aan het licht komen. Want de dag zal het doen blijken, omdat hij met vuur verschijnt, en hoedanig ieders werk is, dat zal het vuur uitmaken. Indien het werk, dat hij erop gebouwd heeft, standhoudt, zal hij loon ontvangen, maar indien iemands werk verbrandt, zal hij schade lijden, doch hij zelf zal gered worden, maar als door vuur heen.”

Gal. 6: 7-8: “Dwaalt niet, God laat niet met Zich spotten. Want wat een mens zaait, zal hij ook oogsten. Want wie op (de akker van) zijn vlees zaait, zal uit zijn vlees verderf oogsten, maar wie op (de akker van) de Geest zaait, zal uit de Geest eeuwig leven oogsten.”

God geeft Zijn geschenk van verzoening in Jezus aan iedereen en degenen die het, door de Geest, aanvaardt en in Christus leven, zullen nu en in eeuwigheid beloningen ontvangen.

Michael Jinkins schrijft:

Daardoor begrijpen we dat het leven dat God ons toewenst, de kwaliteit van leven is zoals we in Jezus Christus zien, een “hartstochtelijk” leven, zoals Moltmann het omschreef, een leven vrijwillig gegeven ten behoeve van anderen, ontdaan van zelfbedachte veiligheid en vol vertrouwen dat God, de eeuwige bron, het zal vullen. Dit leven, dat per definitie *leven in gemeenschap* is, weerspiegelt het innerlijke leven van God, het perichoretische leven van Vader, Zoon en heilige Geest, de wederzijdse doordringing van goddelijke personen in zelf-overgave en wederzijdse deelname. Dit leven van *perichoresis* (onafscheidelijk verbonden zijn) vormt het centrum van onze ethiek, omdat het ook dit eeuwige leven is dat betekenis geeft aan onze rechtvaardiging en heiliging (*Invitation to Theology*, pag. 244).

VRAAG: Hoe zit het met de christelijke boodschap? Als iedereen al door Jezus in Gods liefde en leven opgenomen is, waarom zouden we ons dan nog druk maken over een christelijke boodschap – over het verkondigen van het evangelie aan de wereld en het maken van discipelen voor Jezus?

ANTWOORD: Jezus’ gemeenschap met ieder van ons is de basis en het fundament voor elk aspect van ons leven, inclusief onze deelname aan de missie en de bediening met Jezus. De Geest zet ons aan om deel te nemen in wat Jezus in eenheid en gemeenschap met ons doet. En Hij verkondigt actief Zijn genadegift die de hele mensheid al heeft ontvangen door wat Hij voor ons allen heeft gedaan. De Geest is aan het werk in de wereld om de waarheid in Jezus te delen – en om iedereen uit te nodigen het te aanvaarden en te omarmen. Hetgeen voor hen (in objectieve zin) al waar is, wordt zodoende op een persoonlijke manier voor hen waar (in subjectieve zin). En dat verandert alles.

VRAAG: Hoe zit het met Joh. 6:44?

ANTWOORD: Joh. 6:44 zegt: “Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke”

De Joodse religieuze leiders trachtten Jezus’ ogenschijnlijk beledigende claim “Ik ben het brood, dat uit de hemel nedergedaald is.” (Joh. 6:41) om te buigen. Deze uitlating kwam neer op het claimen van goddelijke status. Jezus’ antwoord op de klacht van de Joodse leiders over deze claim was: “Mort niet onder elkander.” (vs 43) en ze moesten het volgende beseffen: “Niemand kan tot Mij [het brood uit de hemel dat het ware leven geeft] komen, tenzij de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke....” (vs 44). Jezus’ punt is dat de Vader iedereen tot Jezus trekt.

Soms wordt dit vers misbruikt om aan te tonen dat wij als volgelingen van Jezus niet hoeven te evangeliseren bij ongelovigen, omdat alleen de Vader mensen tot Jezus kan trekken. Maar Jezus spreekt over de eenheid tussen Hem en de Vader. Het werk dat Hij op aarde doet is niet louter van Hem, maar de rechtstreekse vervulling van de wil van de Vader (vs 38).

Jezus en de Vader zijn zó verenigd dat wat Hij doet moet worden gezien als de Vaders eigen wil en werk. Als mensen de Zoon volgen, is dat omdat de Vader hen naar Hem heeft getrokken.

En zo is het met ons werk als Jezus' discipelen: het werk dat we doen in gehoorzaamheid aan Jezus' gebod (de grote opdracht) om heen te gaan en discipelen te maken (Matt. 28:19) is ons aandeel in Jezus' werk in deze wereld – het werk van de Vader.

Inderdaad kunnen we niet uit onszelf mensen tot Jezus trekken. Maar als we door de Geest actief deelnemen in wat Jezus doet, zijn we Zijn instrumenten, vertegenwoordigers van de Vader door mensen naar de Zoon te wijzen (2 Cor. 5:20).

VRAAG: Als de hele kosmos ingesloten is, waarom is er dan nog kwaad in de wereld?

ANTWOORD: Meestal wordt dit bezwaar gebaseerd op een van de volgende twee argumenten.

Argument 1: omdat God niet wil bestaan naast het kwaad en omdat er zoveel slechte mensen op de wereld zijn, is de conclusie dat God nog niet de hele mensheid ingesloten heeft.

Argument 2: als God inderdaad de hele mensheid al heeft ingesloten, zouden we verwachten in de wereld rondom ons een dienovereenkomstige en belangrijke afname van het kwaad te zien sinds God de mensheid insloot. Maar wij zien die afname niet en dus is de conclusie dat God de hele mensheid nog niet heeft ingesloten.

De drieëenheid-theologie ontkent niet dat er kwaad bestaat in de wereld. Men hoeft maar te kijken naar de directe en moedige manier waarop Karl Barth en andere theologen zich keerden tegen het kwaad van Hitlers Derde Rijk. Het is duidelijk dat er een schrikbarende hoeveelheid kwaad in de wereld is en ook altijd is geweest.

De universele verzoening van de mensheid is volbracht in en door Jezus Christus. Zijn advent vormt de komst van Gods koninkrijk in onze wereld. En Jezus vergelijkt Zijn koninkrijk met “gist” dat het gehele deeg beïnvloedt, maar nog niet zichtbaar is voor de meesten (zie Matt. 13:33). De volledige en voor iedereen zichtbare openbaring van deze insluiting wacht op de *parousia* (wederkomst) van Jezus.

Wij weten dat de mensheid is ingesloten in God, omdat (en alleen omdat) het ons geopenbaard is in de persoon en het werk van Jezus Christus. In de bijbel zien we Hem als de unieke en definitieve eenwording van God en de mensheid.

Het evangelie verklaart dat de hele mensheid objectief en algemeen in Christus is opgenomen. Geen uitzonderingen, geen uitsluitingen. Verder zegt het dat God niet apart staat van zondaars; eerder heeft Hij ze allen ingesloten en ons allemaal aangenomen als Zijn innig geliefde kinderen.

Argument 1 hierboven is geen correcte verklaring, omdat God *wel* wil bestaan naast zonde; in feite werd Hij in Jezus zonde voor ons (2 Cor. 5:21). Jezus was (en is nog steeds) een “vriend van zondaars” (zie Luc. 7:34 en merk op dat dit ook voor God de Vader geldt). God haat zonde en dus haat Hij het kwaad *omdat* het Zijn kinderen pijn doet. Maar Hij is niet bang voor het kwaad, evenmin kan de zonde Hem ervan weerhouden om zondaars lief te hebben.

Integendeel: God heeft er persoonlijk namens iedereen mee afgerekend door de vervangende menswording van Jezus.

Wat objectief en algemeen waar is voor alle mensen (goeden en slechten) wordt nog niet door iedereen persoonlijk en subjectief ervaren. Paulus verduidelijkt dit in Kol. 1: 19-20: “Want het heeft de ganse volheid behaagd in Hem woning te maken, en door Hem, vrede gemaakt hebbende door het bloed zijns kruises, alle dingen weder met Zich te verzoenen, door Hem, hetzij wat op de aarde, hetzij wat in de hemelen is.”

Dit gaat over de objectieve en algemene staat van de mensheid – allen zijn door Jezus met de Vader verzoend (verleden tijd); we kunnen zeggen dat het een “gedane zaak” is. Maar er is

meer en daarom gaat Paulus vervolgens in op het persoonlijke en subjectieve aspect van dit algemene beeld. Hij spreekt tot de gelovigen: “Ook u, die eertijds vervreemd en vijandig gezind waart blijkens uw boze werken, heeft Hij thans weder verzoend.” (Kol. 1:21). In en door Christus zijn we allemaal Gods innig geliefde, vergeven, geaccepteerde en geadopteerde kinderen. Maar de ongelovigen zijn in hun geest nog steeds vervreemd van God. Het feit dat allen besloten zijn in Christus, betekent niet dat alle kwaad weggenomen is. Onze rol als gelovigen is om het goede nieuws te verkondigen dat God ons allen heeft vergeven, opgenomen en geadopteerd in en door Jezus Christus. Door Christus houdt God onvoorwaardelijk van de mensheid en de Geest nodigt alle mensen uit én stelt hen in staat om hun denken te veranderen aangaande wie God is en wie zij zijn in het licht van de waarheid van Jezus, en hun vertrouwen (geloof) in Hem te stellen, hun kruis op te pakken en Hem te volgen.

Het evangelie dat de mensheid is opgenomen in Gods liefde en leven in Jezus, heeft rechtstreeks met de kwestie van het kwaad te maken. Jezus heeft alle kwaad op zich genomen en ons ervan verlost – Hij bevrijdt de kwaaddoeners van de zonde en de dood en geeft geloof en leven in Hem. Deze transformatie is de focus van de Heilige Geest door ons individueel en collectief in overeenstemming te brengen met het beeld van Christus.

VRAAG: Hoe verhoudt deze theologie zich tot het calvinisme en het arminianisme?

ANTWOORD: Als we christelijke theologieën vergelijken, hebben we het over verschillende benaderingen door christelijke broeders en zusters die trachten dezelfde Heer te dienen. Daarom moeten onze discussies respect en vriendelijkheid uitstralen in plaats van arrogantie en vijandigheid.

Binnen de christelijke gemeenschap zijn diverse theologieën opgekomen, inclusief verschillende vormen van Calvinisme en Arminianisme.

Calvinisme is gebaseerd op de leer van de protestantse hervormer Johannes Calvijn (1509-1564). Het calvinisme kent vele vormen, maar de meeste hanteren twee samenhangende grondregels:

> beperkte verzoening – de opvatting dat Jezus alleen voor de uitverkorenen is gestorven (degenen die voorbestemd zijn om gered te worden);

> onweerstaanbare genade – de opvatting dat de uitverkorenen hun behoud niet kunnen tegenhouden.

Het Calvinisme benadrukt Gods soevereiniteit bij uitverkiezing en behoud. Vele protestantse dominanties en gemeenten hangen deze theologie aan, inclusief de meeste Presbyteranen, Hervormde kerken en sommige Baptistenkerken.

Arminianisme komt van de leer van een andere protestantse hervormer, Jacobus Arminius (1560-1609). Hij verwierp Calvijns opvattingen over beperkte verzoening en onweerstaanbare genade en benadrukte dat Jezus voor de gehele mensheid is gestorven en dat alle mensen kunnen worden gered als ze de nodige persoonlijke actie ondernemen, daartoe in staat gesteld door de Geest. Deze theologie vertrouwt op menselijke beslissingen en vrijheid, terwijl het Gods soevereiniteit wat betreft behoud handhaaft. Veel protestantse dominanties en gemeenten hangen een of andere vorm van arminiaanse theologie aan, zoals de meeste Methodisten en veel Baptistenkerken.

Andere voorbeelden van christelijke theologische stromingen zijn bevrijdingstheologie, feministische theologie, natuurlijke theologie en dogmatische theologie. Elke stroming beschouwt God, behoud en de bijbel vanuit een eigen optiek.

Tips voor bijbelse exegese

In dit boekje hebben we aandacht besteed aan kenmerkende vragen en tegenwerpingen die opkomen als mensen de drieëenheid-theologie bekijken. Zonder twijfel bestaan er meer verzen die vergelijkbare vragen of bezwaren oproepen. In dit boekje hebben we geprobeerd om een op de drieëenheid en op Christus geöriënteerde benadering te demonstreren voor het lezen en interpreteren van alle passages in de heilige Schrift.

Sommigen hebben bezwaar tegen het idee om de Schrift te interpreteren. Ze zeggen: “Ik laat de bijbel zeggen wat deze bedoelt.” Dit idee, hoe bewonderenswaardig ook, is niet houdbaar. Lezen zonder interpreteren is onmogelijk. Het is dus niet de vraag óf men moet interpreteren, maar de vraag is: welke criteria gebruiken we om te interpreteren wanneer we lezen? Feit is dat we altijd bepaalde criteria – ideeën en vooronderstellingen – hebben als we de Schrift lezen. Wat we hier willen benadrukken is dat we de Schrift moeten benaderen met de waarheid over wie Jezus werkelijk is als uitgangspunt en als criterium waarmee we de heilige Schrift lezen en interpreteren. Jezus zelf moet de “lens” zijn waardoor we de Schrift lezen.

Daarom raden we bij het lezen van de Schrift aan na te denken over de volgende vragen:

- > hoe past deze passage in het evangelie bij het beantwoorden van de vraag “*Wie is Jezus?*”.
- > gaat deze passage over het universele, objectieve behoud van de hele mensheid in Christus of gaat het over de persoonlijke, subjectieve ervaring van de aanvaarding of verwerping van dat behoud?
- > wat is de historische, culturele en literaire context?
- > hoe luidt de passage in andere vertalingen? Andere vertalingen kunnen soms helpen om de passage vanuit verschillende perspectieven te zien. Het is een goed idee om meerdere vertalingen te raadplegen. Het helpt ook om Griekse woordenboeken en andere vertaalhulpen te gebruiken, omdat de rijkdom en subtiliteit van de Griekse tekst van het Nieuwe Testament soms verloren gaan bij het omzetten naar andere talen.

Kernpunten van de drieëenheid-theologie

Hier volgen enkele basisregels van de in dit boekje gepresenteerde theologie.

1. De drieënige God schiep alle mensen om door de vervangende menswording van Jezus Christus deel te hebben in de liefdesrelatie die de Vader, Zoon en Heilige Geest hebben.
2. De Zoon werd mens, de mens Jezus Christus, om de hele mensheid door Zijn geboorte, leven, dood, opstanding en hemelvaart met God te verzoenen.
3. De gekruisigde, wederopgestane en verheerlijkte Jezus is de vertegenwoordiger en plaatsvervanger van de mensheid aan de rechterhand van de Vader en Hij trekt alle mensen naar zich toe door de kracht van de Heilige Geest.
4. In Christus wordt de mensheid bemind en aanvaard door de Vader.
5. Jezus Christus betaalde voor al onze zonden – uit verleden, heden en toekomst – en er staat geen schuld meer open.
6. De Vader heeft al onze zonden vergeven in Christus en Hij wil heel graag dat we ons tot hem wenden.
7. We kunnen ons pas in Zijn liefde verheugen als we geloven dat Hij van ons houdt. We kunnen ons alleen in Zijn vergeving verheugen als we geloven dat Hij ons heeft vergeven.
8. Als we op de Geest reageren door ons naar God te keren, het goede nieuws te geloven, ons kruis op te pakken en Jezus te volgen, leidt de Geest ons in het veranderde leven van Gods Koninkrijk.

GCI-websites met artikelen en videoprogramma's

Als u de Engelse taal machtig bent, kunt u de volgende websites bezoeken en daar diverse programma's en artikelen bekijken en downloaden.

You 're included. In dit online programma over de drieëenheid worden interviews gehouden door Michael Feazell met theologen en auteurs (www.youreincluded.org).

Speaking of life. In dit online programma worden korte besprekingen over bijbelse onderwerpen vanuit het perspectief van de drieëenheid gepresenteerd door Joseph Tkach, president van de GCI (www.speakingoflife.org).

De algemene website van de kerk is: www.graceci.org.

Via deze Engelstalige site kunt u ook eenvoudig doorklikken naar alle regionale sites van de kerk wereldwijd.